

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. a 7. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně. Třída je vyučována celá, není dělena na skupiny.

Vzdělání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír ..
- přírodopis: rozšíření rostlin a živočichů, biotopy, přírodní složky Země (litosféra, atmosféra...), NP, CHKO

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států, náboženství

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

- VDO : občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, postoje
- EV: ekosystémy, základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, stavba mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
- EGS: objevování Evropy, světa
- MKV: kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, principy solidarity

Hodnocení:

Hodnocení žáka sleduje schopnost aplikovat dovednosti a vědomosti, schopnost pracovat s informacemi, schopnost formulovat a obhajovat vlastní názory, schopnost „číst mapy“, schopnost řešit geografické úlohy, schopnost spolupracovat a schopnost přemýšlet. Hodnocení se opírá o výsledky testů, vlastních prezentací a míry zapojení do spolupráce.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky

- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry

- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací

- k používání odborné terminologie

- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi

- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- žáci se učí naslouchat druhým lidem, vhodně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace

- k naslouchání a respektování názorů druhých

- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení

- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů

- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci

- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků

- odpovědím na otevřené otázky

- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, navzájem si naslouchají

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového vyučování

- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání

- k ochotě pomoci a o pomoc požádat

- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním i globálním měřítku

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací